

HARIDUS- JA NOORTEAMET

Mitmekeelse hariduse mudelid Eestis?

Anna Golubeva
TÜ Narva kolledž

MIS ON KAKSKEELNE HARIDUS?

“KAKSKEELNE HARIDUS ON HARIDUS, MIS SISALDAB KAHES KEELES ÕPETAMIST” (Stephen May, 2017: 83)

MITMEKEELSE HARIDUSE EESMÄRGID

- Protsessid ühiskonnas;
- Suhtlemine ühiskonna sees;
- Keele staatus;
- Keel ja identiteet.

MITMEKEELSE HARIDUSE VORMID

MUDELITE KLASSIFITSEERIMISE KRITEERIUMID (BAKER, 2011):

- ÕPPIJA EMAKEEL;
- ÕPPEKEEL;
- MUDELI EESMÄRK (NII SOTSIAALNE KUI KA HARIDUSLIK);
- OODATUD TULEMUS ÕPPIJA KEELEARENGU OSAS.

MH NÕRGAD VORMID

- Liitmine tavaklassi õpilastega (mainstreaming/ submersion)
- Liitmine tavaklassi õpilastega koos täiendava teise keele õppe toega, sh lõimitud aine- ja keeleõpe
- Segregatsiooniline programm
- Üleminekuprogramm
- Tavaharidusprogramm koos võõrkeeleõppega
- Eraldatud haridusprogramm

MH NÕRGAD VORMID (Baker, 2011)

Programmi tüüp	Tüüpiline õppija	Klassiruumis õppimisel peamiselt kasutatav keel	Sotsiaalne ja hariduslik eesmärk	Keeleõppe eesmärk
Liitmine tavaklassi õpilastega (<i>mainstreaming/ submersion</i>)	Vähemusõpilased enamusõpilaste seas	Enamuse keel	Assimilatsioon	Ükskeelsus
Liitmine tavaklassi õpilastega koos täiendava teise keele õppe toega, sh lõimitud aine- ja keeleõpe	Vähemusõpilased enamusõpilaste seas	Enamuse keel + eraldi keeleõppe tunnid teise keele omandamiseks	Assimilatsioon	Ükskeelsus
Segregatsiooniline programm	Vähemusõpilased	Vähemuse keel (pealesunnitud ja ilma valikuteta)	Apartheid	Ükskeelsus
Üleminekuprogramm	Vähemusõpilased	Vähemuskeelelt üleminek enamuskeelele	Assimilatsioon	Suhteline ükskeelsus
Tavaharidusprogramm koos võõrkeeleõppega	Enamusõpilased	Enamuskeel + võõrkeeleõppe tunnid	Piiratud rikastamine	Piiratud kakskeelsus
Eraldatud haridusprogramm	Vähemusõpilased	Vähemuskeel (valiku alusel)	Vähemuste autonoomia	Piiratud kakskeelsus

MITMEKEELSE HARIDUSE NÕRGAD VORMID

- EI TOETA ÕPPIJA KUJUNEMIST KAKSKEELSEKS;
- EI TOETA ÕPPIJA RAHVUSLIKU IDENTITEEDI SÄILIMIST;
- EI TUNNUSTA ÕPPIJA RAHVUSLIKU IDENTITEEDI TÄHTSUST.

MITMEKEELSE HARIDUSE TUGEVAD VORMID

- Keelekümblus
- Pärandkeeleprogramm
- Kahe-suunaline keelekümblus
- Kakskeelne tavaharidusprogramm

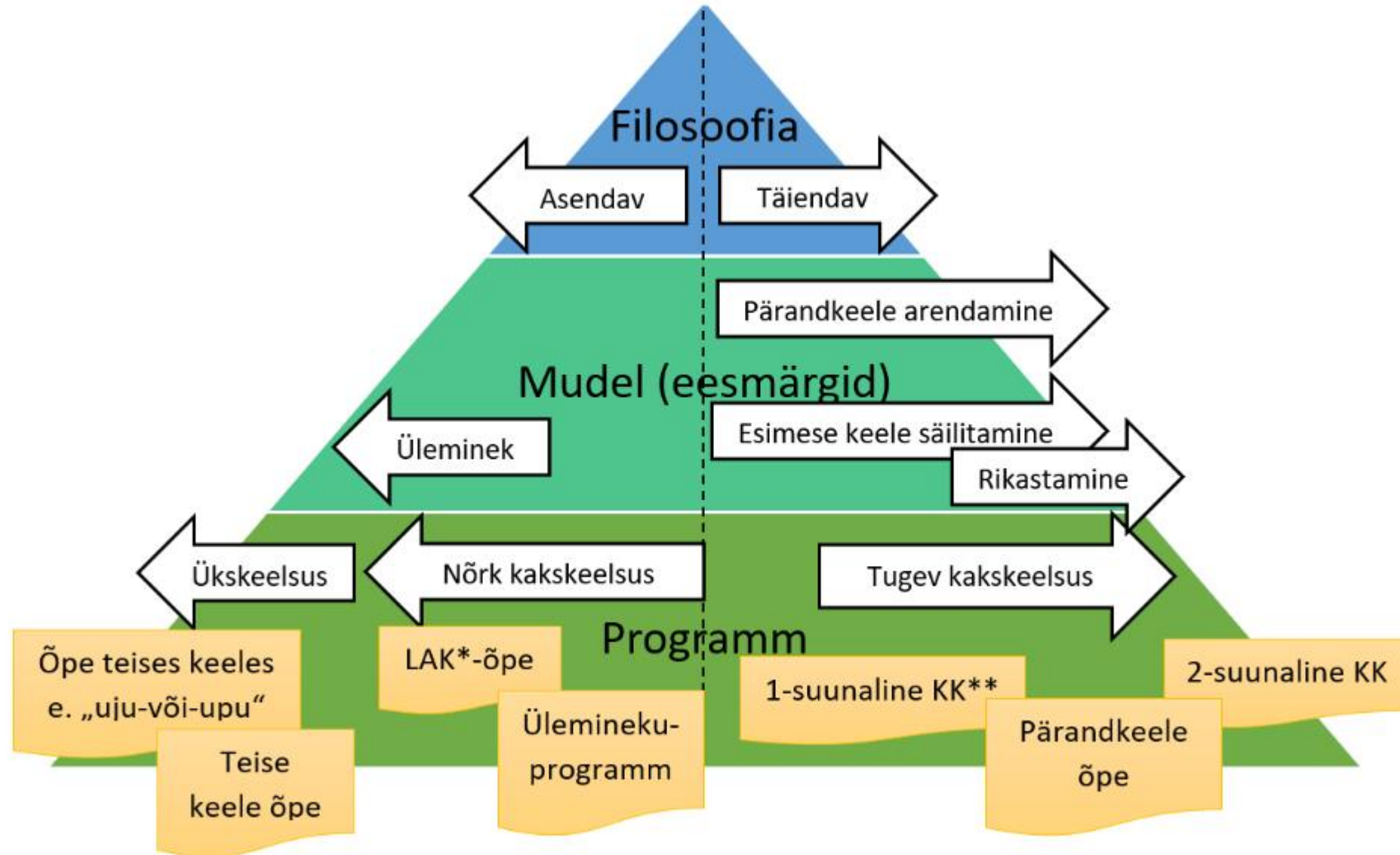
MH TUGEVAD VORMID (BAKER, 2011)

Programmi tüüp	Tüüpiline õppija	Klassiruumis õppimisel peamiselt kasutatav keel	Sotsiaalne ja hariduslik eesmärk	K e e l e õ p p e eesmärk
Keelekümblus	Enamusõpilased	Kaks keelt, rõhk teisel keelel	Pluralism, rikastamine, täiendamine	K a k s k e e l s u s n i i kōnes kui kirjas
Pärandkeeleprogramm	Vähemusõpilased	Kaks keelt, rõhk esimesel keelel	Esimese keele säilitamine, pluralism, rikastamine, täiendamine	K a k s k e e l s u s n i i kōnes kui kirjas
Kahesuunaline keelekümblus	Enamus- ja vähemusõpilased	Enamuse keel ja vähemuse keel	Esimese keele säilitamine, pluralism, rikastamine ja täiendamine	K a k s k e e l s u s n i i kōnes kui kirjas
Kakskeelne tavaharidusprogramm	Enamusõpilased	Kaks enamuskeelt, pluralism	Esimese keele säilitamine, pluralism, rikastamine ja täiendamine	Kakskeelsus

MITMEKEELSE HARIDUSE TUGEVAD VORMID

- PÕHINEVAD RIKASTAVAL KAKSKEELSUSEL;
- TOETAVAD ÕPPIJA EMAKEELE ARENGUT;
- EESMÄRGIKS ON KAKSKEELSUS JA KIRJAOSKUS KAHES KEELES;
- RÕHUTAVAD MITMEKESISUST KUI VÄÄRTUST.

(Kirss, 2019)

ARUTELU

- Millist kolm aspekti peate kõige tähtsamateks mõeldes mitmekeelse hariduse rakendamise võimalikkusele Eestis?
- Mis faktorid takistavad mitmekeelse hariduse rakendamist?
- Mis faktorid soodustaksid seda?